

БАРОКОВО МНОГООБРАЗИЕ

Стара музика, стари майстори, не толкова стари, но качествени инструменти, блестящ екип от солисти и ансамбъл от Париж, известен по света като Оркестъра на Пол Кунц — струва ми се, че е достатъчно за един международен фестивал. Очевидно ансамбълът има голяма популярност и, съдейки по двете вечери в програмата на фестивала, я дължи преди всичко може би на две неща — високата класа на солистите, с които работи и концертира постоянно, и свежия артистичен ентусиазъм на Пол Кунц — възрастен, но доста енергичен и жизнеспособен диригент. Впрочем нека добавим и третото — репертоара, трупаш дивиденди за състава пред широката аудитория с бароковото си многообразие от жанрове и форми. Старата, предкласична инструментална музика е като брилянтно украшение за всеки камерен ансамбъл, а в случая с оркестъра на Кунц е издигната едва ли не в артистичен култ.

Искам да призная, че от начало си представях среща с един безупречен в инструментално отношение оркестър. Оказва се наистина, че по добен род ансамбли (в западноевропейската концертна практика те действително са много!) като че ли разчитат много повече на одухотворената естественост и култура в концертирането, отколкото на съвършенството и сръчността. Стилът в такива случаи се превръща в двигател, а музиката — просто в средство за общуване, не винаги изрядно в подробностите, но във всички случаи естествено и непретенциозно. Приблизително по този начин се опитах да приема и концертите на френския ансамбъл от Париж. Открих същия подход и в отношението към звука — не особено тембрист и пищен, дори бих казала по-скоро скромна като динамика и амплитуда, търсен повече в автентичния си вид, мислен като че ли наистина в духа и инструменталните възможности на епохата от времето на Вивалди, Пърсел и Тартини, т. е. от времето на така наречената „стара класика“

И все пак, може би най-привлекателна и въодушевяваща се оказа солистичната част от „спектакъла“ на гостите с нейните „звезди“ — известния френски тромпетист Ги Туврон и великолепния флейтист Режи Мансо. От тази гледна точка програмата на Пол Кунц бе поставена изцяло в „услуга“ на солистите с един чудесен усет за партниране — девет акомпанимента от общо единадесет пиеси в двете вечери. Истинска панорама на концертната музика от епохата на нейното формиране и утвърждаване в изпълнителската практика. Редуването на солистите напомняше своеобразна надпревара на инструментално може, брилянтна техника и не на последното място сценична издръжливост, която при Ги Туврон, поради активността му в програмата, бе наистина феноменална.

Всъщност безсмислено е да сравняваме двамата инструменталисти — всеки поотделно майстор в изкуството да прави музика — макар и по различен начин. Истинско удоволствие в такива случаи е опитът да избереш за себе си не по-добрия (защото смятам, че и двамата са от из-

пълнителския елит на Франция), а по-близкия до собствена ни сетивност и представи.

Може би Ги Туврон има ше пред публиката обективното предимство да бъде „поставен“ в центъра на двете вечери действително като истинска звезда. Но във всеки случай мястото му бе напълно оправдано, съдейки и по възторжените възгласи в залата. Един роден артист, ефектен и изключително шедър в изкуството си музикант. Лекотата, с която свири, е просто удивителна. Общо взето рядкост е да имаш шанс за „жива“ среща с безупречен в звуково и инструментално отношение тромпетист (впрочем в програмата той бе представен по-скоро като корнетист), особено в музика, която изисква съвършена артикулация и шрих. Последното важи за всички предкласични композиции, изпълнени от Туврон — концертите от Пърсел, Телеман, прочутия с третата си част Тартини, Хертел и пр. Блясъкът на неговия пиколотромпет е наистина завиден, както и инструменталното му „ариозо“ в единствената романтична композиция на неговия „маратон“ — неизвестния у нас Концерт за тромпет и шрайх-оркестър от Винченцо Белини.

Аз лично съжалявам, че другият солист — флейтистът Режи Мансо, не беше с равностойно на Туврон участие в програмата на Пол Кунц. Един по-скоро интровертен по природа музикант, когото откриваш някак постепенно, а пред атрактивното присъствие на Ги Туврон той попадна на незаслужено в своеобразна сянка. И все пак не беше трудно да усетим, че имаме пред себе си един не по-малко съвършен инструменталист, с необикновена култура на звука, майстор на изисканата фраза и като че ли вроден усет към тембъра и деликатно оцветените нюанси на речта. Особено във втората му вечер, с Концерта за флейта от Мишел Блаве и в импресионния „речитатив“ на прочутия „Сирингс“ от Дебюси, който Мансо изпълни сам на „бис“.

Не така стабилно в солистичния екип звучеше старинната виола да гамба на Монник Фраска Коломбие — концертмайстор на ансамбъла, но и ролята ѝ с този инструмент бе значително, дори не сравнимо по-сложна от тази на другите солисти. Дори само смяната на инструмента е вече само по себе си сериозен технически проблем, с който между другото тя се справи със завидна лекота. Не знам дали на Мартенския фестивален подиум в Русе някога е звучал този старинен инструмент (струва ми се, не), но присъствието му на сцената онази вечер, със специфичната за него глухота и носталгичност на тембъра и звуковия колорит, (в Концерта от Вивалди) носеше особения аромат на старината и необикновеното.

Ще запомним концертите на парижкия камерен ансамбъл не само с необичайните за нашата концертна практика програми, но и със спонтанното въодушевление в залата, искаща и „молеща“ на стойчиво артистите в края на концерта за още няколко минути музика...